

Kina

Peking, Shenzhen, Hongkong

2010

Rapport från Folk och Försvars studieresa
den 19-28 mars 2010

Inledning

Den 19-28 mars 2010 arrangerade Folk och Försvar en studieresa till Kina. Syftet med resan var att lära om Kinas försvars- och säkerhetspolitik men även att försöka förstå Kina ur ett bredare perspektiv. Inte minst vad det gäller Kinas ekonomiska och industriella utveckling och fenomen som rör det kinesiska samhället. Målet var att deltagarna skulle komma hem med en ökad och mer nyanserad kunskap om Kina och i vilken riktning landet går.

Resan inleddes med besök i Peking där vi studerade samhällsförhållanden samt försvars- och säkerhetspolitik. Vistelsen i Peking innehöll bland annat möten med personal vid den svenska ambassaden samt besök vid AMS (Academy of Military Science) samt tankesmedjan CICIR (China Institutes of Contemporary International Relations). Därifrån gick resan vidare till Guangdongprovinsen och ett av Kinas industriområden staden Shenzhen, där vi gjorde flera industribesök för att bilda oss en uppfattning om några av faktorerna bakom landets starka ekonomiska utveckling. Från Shenzhen tog vi oss vidare till Hongkong där tonvikten lades vid ekonomi och angränsande samhällsfrågor. Programmet i sin helhet återfinns sist i rapporten.

För Folk och Försvar är det viktigt att främja möten mellan människor. En styrka med våra studieresor är blandningen av olika åldrar, intresseområden samt yrkes- och organisationsbakgrunder. Det bidrar till givande diskussioner och diversifierade perspektiv, något som vi ser som ett stort mervärde. Deltagarna på den här studieresan bidrog i högsta grad till att lyfta fram ett brett spektrum av frågor och infallsvinklar samt en god stämning.

I början av studieresan delades deltagarna in i grupper med uppgiften att bevaka olika ämnesområden under resans gång. Den här reserapporten redovisar deltagarnas intryck och iakttagelser under resan.

Folk och Försvar vill framföra ett stort tack till Sveriges ambassad i Peking och ambassadör Mikael Lindström, försvarsattaché Claes Naréus och dennes assistent Caroline Fründt, minister Mattias Lentz samt övriga medarbetare. Vidare vill vi även framföra vårt varmaste tack till Anders Ekeman och John Nyman från det Sverigebaserade grossistföretaget ESMA AB samt deras partner Kenneth Liu från Kuntech International Corp., vilka möjliggjorde vår vistelse i Shenzhen. Därtill vill vi rikta vårt varmaste tack till Lars Danielsson, generalkonsul vid Sveriges generalkonsulat i Hongkong och General Manager Michael Zell vid Svenska Handelsbanken i Hongkong samt deras medarbetare. Utan samtliga dessa personers värdefulla stöd, och bidrag till programmet, hade resan inte varit möjlig att genomföra. Vi vill även rikta ett varmt tack till Karlis Neretnieks, verksam vid ISDP, för bidrag till programmet i Peking, samt för att han delade med sig av sin kunskap och sina reflektioner under det förmöte vi hade inför studieresan.

Lars Ekeman
Generalsekreterare Folk och Försvar

Innehållsförteckning

1.) Det politiska styret	4
Författare: Joachim Isacsson, Eric Erfors, Anders Edward, Eva Sonidsson	
2.) Ekonomiska förhållanden	6
Författare: Dennis Gyllensporre, Olof Erixon, Lars Elinderson, Anders Ekeman	
3.) Samhälle, kultur och mänskliga rättigheter	9
Författare: Nedjma Boucheloukh, Ulf Wickbom, Ameer Sachet, John Nyman	
4.) Försvarspolitik	11
Författare: Stefan Ring, Mats Engman, Ewa Stenberg, Peter Rådberg	
5.) Säkerhetspolitik	14
Författare: Marie Gustafsson, Mike Winnerstig, Karlis Neretnieks	
Program	16
Deltagarförteckning	26

1) Det politiska styret

Joachim Isacsson, Eric Erfors, Anders Edward, Eva Sonidsson

Ämnesområde: Det politiska styret av Kina, kommunistpartiets roll, aktuella inrikespolitiska frågor nu och på sikt, maktförhållanden.

Det politiska styret av Kina

Kina är idag fortfarande en enpartistat där en maktelit inom kommunistpartiet styr landet och dess utveckling. Sedan Hu Jintao kom till makten har utvecklingen fortsatt att gå från Maos enpersonsstyre mot ett mer kollektivt (inom eliten i politbyrån) och institutionaliserat styre. En demokrati av västerländsk modell diskuterades av partiskolans representant som en framtida möjlighet, men endast efter en längre och försiktig stegvis utveckling med början inom partiet. Partiskolan ser härvid en utveckling av den socialistiska dimensionen inom ramen för partiets grundläggande marxist – leninistiska ideologi.

Det finns idag inga länder som vare sig vill eller kan hota Kinas nationella integritet. Att upprätthålla intern stabilitet med ett bibehållet politiskt system utgör därför kanske den största av folkrepubliken Kinas framtida utmaningar. Förmågan att leverera förbättrade levnadsförhållanden till, den till stora delar fortfarande mycket fattiga, befolkningen är sannolikt en förutsättning för den fortsatta acceptansen av det politiska styret. Häri ligger omfattande utmaningar att utjämna de stora klyftorna mellan rik och fattig generellt, och stad och landsbygd specifikt. Än så länge har det kinesiska kommunistpartiet framgångsrikt kunnat bibehålla och även stärka sin legitimitet med stöd av den kraftfulla ekonomiska tillväxten. Vårt intryck är att hos de som är insatta i Kinas förhållanden så delar man i huvudsak uppfattningen att huvuddelen av kineserna accepterar det politiska styret men att synpunkterna på lokala missförhållanden är omfattande. Enligt flera interlokutörer förekommer exempelvis tiotusentals massprotester ute i landet mot lokala orättvisor, effekter av miljöförstöring, korruption och maktmissbruk i allmänhet. Även om dessa protester ofta slås ned skapar förhållandet oro i Peking. Partiskolans representant tryckte om och om igen på behovet av att skapa en fungerande rättsstat efter den totala rättslösheten som präglade kulturrevolutionens Kina. En ofta förekommande förklaring till att det politiska systemet accepteras sägs vara Kinas uråldriga konfucianska tradition som stödjer ett auktoritärt system i alla avseenden från familjeliv till styret av landet.

Förutom politiskt oliktankande betraktas separatister som ett annat oacceptabelt hot mot den interna stabiliteten. Kontrollen över Tibet och Xinjiang är hård. Peking synes dock ha stöd för denna politik bland huvuddelen av landets majoritet av Han-kineser som uppfattar att stödet till dessa eftersatta provinser är stort – och sker på fattiga Han-kinesers bekostnad.

En annan viktig faktor för upprätthållandet av den interna stabiliteten är nationalismen som är under stark framväxt i det nya Kina. Nationalismen utgör ett kraftfullt instrument för att bidra till nationell sammanhållning och politiskt går det att uppfatta en trend där traditionell ideologi alltmer överskuggas av nationalistiska förtecken. Vissa kinesiska interlokutörer menade att införande av full demokrati i Kina idag till och med skulle kunna skapa instabilitet då ansvarslösa populistiska partier, liknande de i väst, skulle kunna driva Kina i en farlig riktning. Kommunistpartiet sägs i detta sammanhang vara en förutsättning för långsiktig stabilitet och att partiet under alla omständigheter handlar i folkets anda.

Dagens Kina är ett avsevärt mer öppet samhälle än exempelvis forna Sovjetunionen och dess östeuropeiska vasallstater. Ett antal interlokutörer pekade dock på att det var tydligt, i

myndigheternas agerande mot politiskt oliktankande, att man inte har för avsikt att släppa efter på kontrollen över sina medborgare utan att denna tvärtom skall ha skärps. Turbulensen kring Google-affären är bara en del i detta. I det sammanhanget anges det kinesiska kommunistpartiets strävan efter att kontrollera information och idka nätcensur som ett skäl till varför Google lämnat fastlands-Kina. Företagets verkliga skäl ifrågasätts dock av många, och inte bara av kineser. Google har sedan man etablerade sig i Kina accepterat myndighetscensuren, dessutom handlar det inte om en total bojkott då man avser att ha kvar teknikutveckling och försäljning. Precis som i andra länder finns det dock en grupp nätanvändare som med olika tekniska lösningar relativt enkelt kan kringgå de kinesiska brandväggarna.

Twitter, som visserligen är förbjudet i Kina, är ett annat exempel på hur censorerna kommit på efterkälken. Genom mobilt internet kan händiga personer i realtid sprida information om missförhållanden och olika övergrepp. En annan iakttagelse är att man från centralt håll i Peking inte bara accepterat, utan ibland också uppmuntrar den form av medborgarjournalistik och gräsrotsrörelser som finns på nätet. Det handlar bland annat om organiserade lokala undersökningar och protester mot korruption. Kampen mot korruption står högt upp på dagordningen hos makteliten, då det är en del i upprätthållandet av legitimiteten för partiets maktinnehav. En annan aspekt kommunistpartiet rimligen måste ta hänsyn till, i sina försök att styra informationsspridningen på nätet, är att censuren har ett pris. Kinas ambition är att växa och bli en allt större del av den globala kunskapsekonomin. När flödet av information på nätet begränsas påverkar det också förutsättningarna för den ekonomiska tillväxt ledarskapet så högt eftertraktar.

Besöket i Hongkong visade på ett annat Kina. Även om skillnaderna mellan Kina och Hongkong är stora och att Hongkong upplevs som mer "västligt", finns det dock en hel del begränsningar i praktiken när det gäller "ett land två system" principen. Hongkongs lagstiftade församling består idag av 60 ledamöter. 30 utses i fem geografiska valkretsar och övriga 30 utses av funktionella valkretsar, där olika professioner har rösträtt (ett arv från det tidigare brittiska kolonialstyret). Av drygt 3 miljoner röstberättigade i Hongkong är det drygt 200 000 som härigenom har rösträtt två gånger. Systemet är föremål för omfattande diskussion och ambitionen är att ett mera demokratiskt valsystem ska vara infört senast 2020. Om detta innebär ett Hongkong med allmänna och fria val är dock en öppen fråga. Det är inte uteslutet att det år 2020 kommer att kvarstå ett system där det fortfarande delvis kommer att finnas de som har "två röster". Över den demokratiska utvecklingen vilar en vakande hand – Peking. Den demokrati som utvecklas i Hongkong kommer först att genomföras efter ett godkännande av kommunistpartiet i Kina.

Det är tveksamt om Hongkong-modellen kommer att accepteras av Taiwan inför en framtida återförening med Kina. Taiwan har idag en välutvecklad demokrati som man sannolikt inte är beredd att kompromissa bort. Om Taiwans politiska system tillåts behållas vid en återförening kan det samtidigt bli en intressant faktor även i fastlands-Kinas politiska utveckling, (nationalistpartiet är Kinas äldsta parti som grundades av Sun Yat Sen).

2) Ekonomiska förhållanden

Dennis Gyllensporre, Olof Erixon, Lars Elinderson, Anders Ekeman

Ämnesområde: Sociala och ekonomiska förhållanden i landet. Landets ekonomiska utveckling och handel.

Kinas ekonomiska vägval – normal statsegoism eller ”ekonomisk imperialism”?

Varje diskussion om Kinas ekonomi måste utgå från insikten om den kinesiska statens grundval; det kommunistiska partiet måste alltid inneha den ledande rollen i samhällsutvecklingen och dess fortsatta maktställning säkras. Varje annat hänsynstagande i Kina är underkastat denna grundsats. De ekonomiska reformer som inleddes 1978 måste förstås häremot, och i första hand som avsedda att uppnå de angivna målen. Befolkningens ökade välstånd är inget mål i sig utan endast ett medel för att uppnå partiets politiska mål. Huruvida dessa mål numera är vägledda av en verklig tro på marxist-leninistiska grundsatser kan betvivlas. Den reella statsideologin synes snarare utgöra ett konglomerat av nationalism, vilja till intern och extern makt och starka inslag av traditionellt konfucianskt tankegods. Vi fäster uppmärksamhet på några politikområden där dessa faktorer får tydligt genomslag, och vill genom rubriken mana till reflektion över Kinas ekonomiska ratio.

Kinas ekonomiska framtid

Den snabba ekonomiska utvecklingen har drivits av marknadsekonomiska reformer, där de välståndsskapande krafterna getts mycket fritt spelrum. Lejonparten av ekonomin står under partiets kontroll, genom ett diversifierat men statligt ägt bankväsende och statligt ägda storföretag på alla viktiga områden. Privata företag har främst lämnats utrymme inom marknaden för privat konsumtion samt fastigheter. Kinas potential är så stor att någon snar avmattning inte bedöms som sannolik, även om tillfälliga bakslag kan inträffa. Särskilt jordbruket står sannolikt inför ett stort moderniseringsbehov. Tillväxten lär endast kunna hotas av en mer omfattande handelspolitisk konflikt med stora partner, eller av en icke obetydlig militär konflikt som berör densamma.

Investeringspolitiken

Kina har en lång historia med en positiv bytesbalans och ett högt sparande. Kinas tillgångar i utländsk valuta, främst amerikanska statspapper med låg risk och låg avkastning, beräknas idag uppgå till drygt 2 500 miljarder dollar. Det finansiella överskottet investeras i ökande grad i råvaru- och energiutvinning i bland annat Australien, Latinamerika och Centralafrika. Huvudsyftet är att garantera tillgången till energi- och råvaruresurser. Hittills har förvärv inom tillverkningsindustrin varit relativt begränsade. Geelys köp av Volvo kan ses som ett paradigmskifte – även om det är fråga om ett privatägt kinesiskt företag som köper ett västerländskt bilföretag, så sker det med ett uttalat stöd från den politiska ledningen i landet. Med direktinvesteringar på cirka 43 miljarder dollar intog Kina 2009 tredjeplatsen vad avser utländska förvärv efter USA och Frankrike. 2010 beräknas investeringarna uppgå till minst 60 miljarder dollar. Kina var under 2009 det land i världen som investerade mest inom energiområdet (i huvudsak olja och kol) och den näst största investeraren i råvaror (framför allt järnmalm och koppar). De flesta utländska förvärven återfinns i Asien och Oceanien, men direktinvesteringarna i USA och Europa har också ökat. Delvis kan de ökade kinesiska investeringarna i energi- och råvarutillgångar och förvärv av andelar av företag ses som en del i en medveten riskspridning genom att minska beroendet av dollar, men också i syfte att öka avkastningen. Samtidigt skapar denna nya strategi en styrkeposition på världsmarknaden.

Valutapolitiken

Kina har en fast växelkursregim, och Kinas centralbank (PBOC) har sedan lång tid knutit värdet på den kinesiska valutan till dollarn. Sommaren 2005 övergick man från fast växelkurs och yuanen tilläts

stiga under tre år. Under finanskrisen valde Kina att bibehålla fast kurs mot dollarn, vilket har lett till växande kritik från USA. Visserligen har man signalerat att växelkursen inte kan hållas låst i all framtid, men det är uppenbart att det inte är aktuellt med en förändring än. Samtidigt finns tecken som tyder på att man kan tänka sig att förhandla i frågan. Man har till exempel framfört krav på USA att släppa på begränsningarna för exporten av högteknologiska produkter till Kina, och antytt att man som motprestation kan diskutera förändringar av valutakursen eller övergå till en mer flexibel regim. Kina visar ett ökat intresse för investeringar i Europa, och har en långsiktig ambition att öka sitt handelsutbyte med Europa. "Euro-andelen" av den kinesiska valutareserven har ökat under senare tid, och mycket tyder på att man också kommer att "växla" en del av sina tillgångar till europeiska värdepapper efterhand som euron stabiliseras. Ett möjligt scenario är att den kinesiska valutan i framtiden kan knytas till en korg av valutor, inklusive euron.

Handelspolitiken

Kina anslöt sig till WTO 2001. Man gjorde därvid långtgående åtaganden avseende marknadsöppning och legala reformer. Detta framsteg skapade en stark optimism om Kinas ekonomiska (och politiska) framtid i västvärlden. Exporten, och utländska investeringar i Kina, ökade snabbt. Inledningsvis upplevde utländska företag ett relativt fritt verksamhetsklimat. Numera erfar man dock att den kinesiska politiken inriktas på ensidigt gynnande av inhemska företag. De subventioner som statsägda företag kunnat åtnjuta har kompletterats med andra åtgärder. Långtgående certifieringskrav, krav på inhemskt materialinnehåll, bristande respekt för immaterialrättigheter, bristande rättssäkerhet i kinesiska domstolar vid tvister med inhemska intressen, myndighetskampanjer mot utländska affärsintressen och rena trakasserier av utländska företag m.m. har dämpat entusiasmen. Flödena av råvaror till Kina och färdigvaror ut ur landet fortgår däremot i stort sett obehindrat.

Ekonomiska rättigheter och ekonomisk utveckling

Trots att Kina undertecknat flera konventioner om mänskliga rättigheter så är rättsystemet underordnat det kommunistiska partiet. Det finns tecken på att de mänskliga rättigheterna skall förbättras på längre sikt. Stormaktsambitioner kan föranleda att Kina blir alltmer angelägen om acceptans inom världssamfundet. Industrialisering och ökad handel kräver bättre infrastruktur som möjliggör ökad rörelsefrihet för befolkningen. Den moderna informationstekniken höjer kunskapsnivån hos medborgarna. Sedan de ekonomiska reformerna inleddes 1978 har det ekonomiska välståndet medfört att befolkningens ekonomiska frihet förbättrats på ett dramatiskt sätt, cirka 300 miljoner har lyfts ur fattigdom och svält. Så länge Kina årligen lyckas höja välståndet markant och den kinesiska befolkningen upplever markant förbättrade levnadsvillkor kommer den interna opinionen för att förbättra andra delar av de mänskliga rättigheterna, såsom åsikts- och yttrandefrihet samt politisk frihet, sakna reellt genomslag.

Säkerhetspolitiska konsekvenser

Den kinesiska försvarsmakten (People's Liberation Army) har traditionellt haft som huvuduppgift att skydda partiet och det egna territoriet. Kinas snabba ekonomiska utveckling har skapat förutsättningar för utökade militära ambitioner. Försvarsbudgeten har årligen under lång tid höjts markant. Såväl den stadigt växande försvarsbudgeten som Kinas långsiktiga ambition att kunna vinna lokala krig i sitt närområde, kan ses i ljuset av ambitionen att kunna säkerställa handelsflöden. I takt med ökad handel och investeringar i strategiska råvaror utomlands samt ökat beroende av obehindrad färdigvaruexport har fokus flyttats från territoriellt försvar till försvar av kinesiska intressen. USA har kapacitet att med mycket kort varsel blockera eller kontrollera huvuddelen av kinesisk export på köl i Sydkinesiska sjön. Denna sårbarhet torde långsiktigt vara oacceptabel. Konturerna kring ett mer aktivt militärt agerande för att skydda ekonomiska intressen kan skönjas i Adenviken där kinesiska flottan eskorterar handelstonnage från och till Kina. På sikt kan de kinesiska infrastruktursatsningar som görs i hamnområden i Indiska Oceanen samt råvarutillgångar i bl.a. Afrika, föranleda behov av säkerhet med militära resurser och således ge upphov till en mer aktiv

säkerhetspolitik. Dock saknas förutsättningar för att i närtid etablera en expeditionär militär kapacitet. Istället är det inom överskådlig framtid frågan om begränsade militära insatser.

3) **Samhälle, kultur och mänskliga rättigheter**

Nedjma Boucheloukh, Ulf Wickbom, Ameer Sachet, John Nyman

Ämnesområde: Historiska aspekter. Befolkning och samhälle. Religiösa och kulturella förhållanden. Mänskliga och medborgerliga rättigheter.

Hunger på mänskliga rättigheter på kinesiskt sätt

”Har du ätit?” Så hälsar kineser varandra när de träffas, inte ”hur mår du?” berättar Sofie Lindblad, student vid Beijings universitet som vi träffar under vårt besök i Beijing.

Som nykommen besökare i Kina kan man tycka att det låter lite underligt. Men man kan också förstå att hälsningsfrasen har en fullständigt logisk förklaring: I Kina har massor av människor levt i svält och fattigdom och därför är frågan ifall den andre har fått mat för dagen ett naturligt uttryck av omsorg. Och uttrycket hänger kvar, även bland dem som nu lever i välstånd eller i alla fall utan att behöva bekymra sig om mat för dagen. Man kan undra om det är fattigdomshistorien som gör att mänskliga rättigheter inte är prioritet nummer ett i Kina i dag utan i stället att uppnå fortsatt ekonomisk tillväxt med god fördelning. Detta är den kinesiska regimens första och allt överskuggande mål. Allt annat är medel för att uppnå detta mål.

En väg mot detta mål är ett visst mått av mänskliga rättigheter. Ett land med ett hårt inre tryck behöver några säkerhetsventiler för att inte sprängas inifrån. Mänskliga rättigheter definieras i Kina som frihet från fattigdom och sociala klyftor. Mänskliga rättigheter i form av frihet till att säga sin mening eller bilda sammanslutningar saknas nästan helt.

I stället för yttrandefrihet talar den kinesiska regimen om ”rätten att bli hörd”. En medborgare har rätt att klaga i juridiska instanser. Men man skall ha i minnet att det är partiet-regimen som skriver lagarna och styr över rättskipningen. Enligt uppgifter under vår resa ökade antalet fällande domar i mål om mänskliga rättigheter under 2009. Minst 150 olika brott kan bestraffas med avrättning. Kina har skrivit på flera internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Den svenske professorn Per Sevastik har en mastersutbildning i mänskliga rättigheter på Pekings universitet. Utbildningen förefaller mer inriktad på att belysa regelverkets juridiska konstruktion än att diskutera det faktiska läget i landet. Men intresset har varit stort för utbildningen och Pekings universitet knyter kontakter med andra lärosäten i Kina.

Yttrandefriheten sitter trångt. Kontrollen är hård av de cirka 350 miljoner Internetanvändarna i Kina. Det är dock oklart om Google lämnade Kina till följd av censur eller om beslut togs på rent affärsmässiga grunder. En sådan opolitisk rörelse som Falun Gong förtrycks och förtigs av regimen. Den fruktar att varje sådan organisation kan förvandlas till en form av politisk opposition. Fria fackföreningar existerar inte. Det är partiet-regeringen som utser representanter för arbetarna på ett företag.

Utlänningar i Kina talar om avlyssning som ett självklart inslag i vardagen. De utgår från att turister får sina hotellrum genomsökta. Men även den kinesiska definitionen av mänskliga rättigheter har svaga sidor. De ekonomiska klyftorna i landet är stora, och kanske till och med växande. Man räknar med att cirka 300-400 miljoner kineser lever i fattigdom. Skillnaderna mellan landsbygden och storstäderna är påfallande. Shanghai t.ex., är ett samhälle på väg mot framtiden. Ute på landet lever bönder under närmast medeltida villkor. De cirka 200 miljoner gästarbetarna från landsbygden som söker sig till storstäderna saknar många rättigheter. Detta system med gästarbetare, Hukou, syftade från början till att dämpa inflyttningen till städerna. Men de miljoner kineser som flyttar in till

städerna hamnar i ett utanförskap, eftersom de inte har samma sociala rättigheter som övriga stadsbor. I mars 2009 uppmärksammade Folkkongressen frågan, men lite tycks förändras i det korta perspektivet.

Uppror och andra missnöjesyttringar i autonoma områden som Xinjiang, Inre Mongoliet och Tibet trycks ner, även när missnöjet är mer socialt än politiskt. Vart går utvecklingen? Just nu förefaller inte kraven på politiska rättigheter vara stort. De (ganska få) kineser som vi hade tillfälle att prata med var nöjda med den materiella utvecklingen. De har under de senaste 30 åren sett en utveckling som saknar motstycke i världen.

Drivkraften till förändring kan istället ligga i Kinas ofrånkomliga globalisering, som i sin tur kräver mer av informationsutbyte. När dagens tillverkningsindustri ska förvandlas till kunskapsföretag sätter en utveckling igång, som öppnar Kina mot omvärlden. Den pragmatiska kinesiska regimen är medveten om detta och kommer att hantera förändringarna. Frågan är bara hur?

4) Försvarspolitik

Stefan Ring, Mats Engman, Ewa Stenberg, Peter Rådberg

Ämnesområde: Kinas försvarspolitik, målsättning och huvudlinjer. Synen på deltagande i internationella operationer och andra internationella samarbeten.

Folkets befrielsearmé – en central faktor i Kinas utveckling

Den kinesiska försvarsmakten, Folkets befrielsearmé (FBA), bildades 1927 under en revolt mot den regim som då leddes av Chiang Kai-Shek. FBA har sedan spelat en viktig roll i kinesisk politik, både då kommunistpartiet erövrade den inrikespolitiska makten, men också då Kina agerat som en utrikespolitisk, regional aktör. Den stora insatsen i Koreakriget tog kraften ur MacArthurs offensiv. I kriget mot Indien 1962 vann FBA en snabb seger, medan konflikten med Vietnam i slutet på 1970-talet inte ledde till någon entydig kinesisk militär framgång. Kommunistpartiet har under sin tid vid makten därmed inte tvekat att använda militära maktmedel för att nå sina utrikespolitiska mål. FBA har även använts på den inrikespolitiska arenan då militära styrkor sattes in för att slå ner demonstrationerna på Himmelska fridens torg 1989. Efter den internationella kritik som följde på denna insats har FBA:s roll som nationell ordningsmakt tonats ner. Istället har uppgiften tagits över av de nationella säkerhetsstyrkorna, Folkets beväpnade polis (FBP).

Idag är FBA världens största militära organisation, avseende antalet soldater. Det finns ungefär 3 miljoner soldater, men det finns samtidigt stora brister avseende materielens tekniska kvalitet. Det pågår därför en modernisering som betalas av en ständig ökning av försvarsbudgeten. Under senare åren har budgeten höjts med cirka 15 % om året. För 2010 blev ökningen dock "bara" 7,5 %. Den totala summa som avsätts till FBA var för 2010 cirka 80 miljarder US dollar. Men enligt många bedömare finns det stora kostnader som betalas vid sidan om denna budget. De faktiska kostnaderna är därför snarare mellan 120-150 miljarder US dollar. Det är ändå en betydligt lägre summa än den försvarsbudget som USA redovisar under 2010 och som uppgår till cirka 700 miljarder US dollar, varav cirka 180 miljarder går till att täcka kostnaderna för insatserna i Irak och Afghanistan.

FBA leds av Folkrepubliken Kinas Centrala militärkommission och det Kinesiska kommunistpartiets centrala militärkommission. Presidenten Hu Jintao är ordförande i båda. I praktiken finns dock makten hos den sistnämnda kommissionen. FBA har alltid varit en central del av kommunistpartiets maktstruktur.

Den ekonomiska tillväxten i Kina har skapat nya förutsättningar för de kinesiska möjligheterna att agera på den utrikespolitiska arenan. Ett mål som blir allt tydligare är att Kina återigen vill bli en stormakt, både ekonomiskt och militärt. Det utrikespolitiska målet är samtidigt sammanvävt med det nationella maktinnehavet. En viktig förutsättning för att kommunistpartiet ska kunna fortsätta att styra landet är att den ekonomiska tillväxten fortsätter. Tillväxt och nationell stabilitet är två faktorer som inte kan leva utan varandra i den kinesiska kontexten. Kinas säkerhetspolitiska doktrin handlar därför inte bara om att skydda landets territorium och intressen, utan också dess utveckling. Detta ska ses mot bakgrund av att denna tillväxt i hög grad är beroende av tillförsel av råvaror från omvärlden, men också att den kinesiska exporten av varor fungerar utan störningar. Kina har därför blivit en aktiv aktör på många marknader, inte minst i Afrika för att säkra råvarutillgångar.

I denna situation får FBA en allt viktigare roll. Om Kina ska spela en mer central ställning inom världspolitiken krävs en försvarsmakt som kan användas för att hävda Kinas intressen och inte bara försvara dess territorium. Ett stort problem är då den operativa inriktningen och den låga tekniska nivå som idag är utmärkande för stora delar av FBA. USA:s tekniska försprång blev uppenbart för den

kinesiska ledningen i samband med Kuwaitkriget 1991. Insikten att stora mekaniserade förband lätt kunde slås i spillror av en motståndare med högteknologiska precisionsvapen skrämde uppenbarligen kineserna. Nu är strävan att gå från traditionell mekaniserad krigföring, mot att istället använda hela det spektra av angrepps och försvarsdoktriner som informationsarenan medger. Begreppet "Revolution in Military Affairs" (RMA) har därför haft ett inflytande även på det kinesiska tänkandet. Analysen av hur RMA ska tillämpas tar sig dock många olika uttryck. Det är därmed inte självklart, eller ens sannolikt, att Kina helt försöker att kopiera den militära utvecklingen i USA. Det finns röster som talar för att Kinas tolkning av informationskrigföring i hög grad handlar om att satsa på ett krig i "cyber-rymden", för att kunna slå ut känsliga och livsnödvändiga system i västvärlden. Samtidigt gör Kina stora satsningar på konventionella militära system. I planerna ingår anskaffning av hangarfartyg, moderna ubåtar och flygplan i en omfattning som visar på att Kina upprustar för att bli en regional militär stormakt, med förmåga att använda militära medel på samma sätt som USA hävdar sina intressen, åtminstone i det kinesiska närområdet. Som vanligt har Kina ett långsiktigt perspektiv. Slutmålet för en omställning till en förmåga att genomföra informationskrigföring är 40 år fram i tiden. 2050 ska FBA kunna vinna lokala krig med denna typ av insatser, enligt den kinesiska försvarsutvecklingsplanen.

Kinas relation till FN har förändrats under de två senaste decennierna. Före 1980 var Kina negativ till att delta i fredsfrämjande operationer, men är idag en truppbidragsgivare inom FN. I mars 2010 deltog 2136 kineser i olika insatser. Kina deltar dock enbart i fredsbevarande operationer. Kina spelar också en aktiv roll i Adenviken. Något som ska ses i samband med beroendet av en fungerande världshandel. I denna operation har man en självständig roll, men delar information med andra aktörer. FBA:s roll i internationella insatser kommer antagligen att öka i takt med att Kinas världspolitiska roll blir större.

I den senaste säkerhetspolitiska doktrinen beskriver Kina fem hot som interagerar med varandra och som bidrar till instabiliteten i omvärlden. Det första hotet är relationen till Taiwan och Tibet. Ett skäl för Kina att placera Taiwan och Tibet på första plats kan vara att man vill ge en signal till omvärlden att utvecklingen i dessa områden är av central betydelse för Kina. Det andra hotet är personer som motsätter sig den ekonomiska och sociala förändring som Kina nu genomgår. Det tredje hotet är Kinas ekonomiska utveckling och det ökade kinesiska beroendet av den internationella tillväxten. Den finanskris som just nu pågår har på ett tydligt sätt klargjort detta förhållande för den kinesiska ledningen. Det fjärde hotet är att Kinas ska bli utsatt för politiska åtgärder från omvärlden som utestänger landet från både handel och politiskt inflytande. Det femte hotet utgörs av det vi brukar beskriva som "ett vidgat säkerhetshot" i form av terrorism, naturkatastrofer och miljöförändringar. Den säkerhetspolitiska doktrinen lyfter fram behovet av en ökad civil-militär integrering. Det är med andra ord, i den kinesiska kontexten, svårt att tydligt urskilja FBA:s roll för att hantera dessa hot. Antagligen kommer användningen att ske på ett pragmatiskt sätt, där ändamålet helgar medlen.

Utvecklingen i Kina har under senare år inneburit många förändringar. Ett land som har ambitionen att bli en ekonomisk stormakt, även om det är en diktatur, tvingas att öppna upp sitt land. Förutsättningar för att nå en ledande position kräver tillgång till den internationella marknaden både för att skaffa råvaror och få den egna exporten att fungera. Behovet av en modernisering av Kina kräver också tillgång till den tekniska kompetens som finns i omvärlden. Den kinesiska upprustningen ska därför antagligen inte i första hand ses som en handling i syfte att inleda militära aggressioner mot andra stater i regionen även om den kinesiska militära satsningen riskerar en rustningsspiral i regionen. En förutsättning för en stabil ekonomisk utveckling i Kina och därmed också ett fortsatt maktinnehav för det kommunistiska partiet, är snarare ett fredligt tillstånd. Den nuvarande utvecklingen balanserar dock mellan olika intressen som kan skapa konflikter. På det nationella planet kan den ökande öppenheten skapa krav på en ökad demokratisering, något som går stick i stäv med kommunistpartiets totala maktanspråk. På det internationella planet finns det en risk att den snabba kinesiska militära upprustningen och ett globalt ökat behov av olika råvaror kan leda till

en oönskad händelseutveckling med konfrontation mellan Kina och andra stater. I båda dessa scenarier kan FBA komma att spela en roll, men fokus har kommit att riktas alltmer mot den internationella arenan. Möjligheterna för Kina att globalt utmana USA:s militärmakt är emellertid inte särskilt stora. Detta skulle kräva en omfattande amerikansk nedrustning. Däremot talar mycket för att Kina i ett regionalt perspektiv, kommer att få en framträdande roll på det militära planet och att FBA:s resurser i allt högre grad kommer att användas på olika sätt för att säkra Kinas handelsvägar och råvarubehov, men också för att markera Kinas roll som en betydande aktör på världsarenan.

5) Säkerhetspolitik

Marie Gustafsson, Mike Winnerstig, Karlis Neretnieks

Ämnesområde: Kinas säkerhetspolitik, mål och medel. Kinas roll i världspolitiken och relationer till grannländer.

Kinas säkerhetspolitik

Det framstår som tydligt att Kinas säkerhetspolitik ytterst syftar till att säkerställa en fortsatt tillväxt av den kinesiska ekonomin, och därmed bidra till utvecklingen av landet. Konkret innebär det att den förda politiken skall inriktas mot att skapa en stabil och fredlig omvärld som gynnar handel, minimerar politisk turbulens och där kinesiska intressen tillgodoses. Ambitionen att sprida en politisk ideologi, som fanns på femtio- och sextiotalet, tillhör historien.

Praktiskt innebär detta inte att Kina kommer vara undfallande för andra länders krav eller önskemål, snarare kommer vi se en utveckling där Kina successivt bygger upp sin militära styrka. Det för att ha de nödvändiga medlen i händelse av att stabiliteten i närområdet, eller förutsättningarna för ekonomisk tillväxt, allvarligt skulle hotas. Kopplat till detta förmodas även förmågan att bekämpa extern terrorism, vilken kan hota Kinas inre stabilitet, också att utvecklas. Samtidigt antas Kina också att allt mer engagera sig i olika internationella organisationer, för att inom ramen för dessa kunna driva frågor vilka ses som viktiga för säkerhet och stabilitet.

Kinas närmaste omvärld är allt annat än stabil. I Afghanistan pågår ett krig där utgången är oviss. Pakistan, en gammal allierad till Kina, har allvarliga inre problem. Landet är dessutom en kärnvapenmakt. Utvecklingen på den koreanska halvön är oroväckande. Burmas framtid är allt annat än klar. Man har olösta gränskonflikter med bland andra Indien, Vietnam och Japan. I samtliga fall försöker Kina hålla en låg profil. Samtidigt kan en negativ utveckling i något av dessa områden leda till att man eventuellt ser sig tvungen att agera militärt. Troligtvis drar man sig dock i det längsta för att tillgripa militära medel. Det finns lite att vinna och mycket att förlora. Varken stabiliteten i närområdet eller Kinas ekonomiska utveckling skulle främjas av att landet blev inblandat i en väpnad konflikt.

En annan helt avgörande faktor för Kinas ekonomiska utveckling är fortsatt tillgång till importerade råvaror. Förutom att försöka hitta flera olika källor för sin råvaruimport kommer Kina att skaffa sig resurser för att, om så skulle krävas, aktivt skydda importen av väsentliga råvaror och exporten av färdiga produkter. Redan idag deltar kinesiska krigsfartyg i piratbekämpningen utanför Östafrika. Det finns alla skäl att anta att Kina kommer att vara berett att delta i liknade aktioner i framtiden, sannolikt i allt större omfattning. Detta kan också ses som en utveckling mot att bli en ansvarig "global stakeholder". Det är dock tveksamt om Kina önskar ta på sig rollen som "världspolis". Det vore såväl kostsamt som att det skulle skapa oro avseende Kinas maktpolitiska ambitioner. Det senare är något man i det längsta önskar undvika. Oron finns redan där, den bör inte underblåsas. Denna faktor talar också för att Kina kommer att undvika att bedriva "traditionell kolonialism" i syfte att säkerställa behovet av råvaror, snarare ser vi en utveckling mot "stat till stat" affärer, även om de praktiska delarna kommer att skötas av privata eller halvprivata företag. Frågan är hur Kina kommer agera om väsentliga kinesiska tillgångar, eller stora grupper av kinesiska medborgare, i ett annat land skulle hotas?

Taiwan utgör ett speciellt problem. Taiwans status är inte i grunden ett säkerhetsproblem, utan en politisk fråga. Kina ser knappast Taiwan som ett hot, varken militärt eller ekonomiskt. Taiwan, med sitt tekniska kunnande och kapital, bidrar i själva verket till Kinas ekonomiska utveckling. Skulle dock Taiwan överge principen om ett Kina, och utropa sig till en självständig stat, finns det mycket som talar

för att Kina skulle känna sig tvunget att markera sin överhöghet över ön, kanske med militära medel. Detta skulle antagligen få stora ekonomiska konsekvenser, samtidigt som Kinas relationer till flera av grannländerna allvarligt skulle skadas. Frågan är inte heller begränsad till ekonomi och Kinas närområde. Genom the Taiwan Act från 1979 har USA åtagit sig att försvara ön mot ett eventuellt kinesiskt angrepp, vilket gör att en allvarlig kris kopplad till Taiwan sannolikt också skulle riskera att få globala konsekvenser.

Förhållandet med USA utgör Kinas största säkerhetspolitiska huvudvärk. Man har allt att tjäna på ett vänskapligt förhållande till USA: handel, teknik- och kunskapsutbyte, gemensamt intresse för en stabil värld, i grunden sammanfallande intressen avseende icke-spridning av kärnvapen m.m. Samtidigt är man mycket medveten om att USA är det enda land som på ett avgörande sätt kan hejda Kinas ekonomiska utveckling, och därmed möjligheterna att bli en världsmakt i paritet med USA. Trots alla geografiskt mer närliggande säkerhetsproblem så kommer förhållandet till USA vara den största säkerhetspolitiska utmaningen. Det kommer vara en balansgång mellan att ha fortsatt goda förbindelser med USA samtidigt som man skaffar sig den militära förmåga som krävs för att avskräcka USA från att eventuellt, i något framtida ogynnsamt scenario, försöka påverka Kina med militära medel.

Sammantaget finns det få skäl att anta att Kina kommer att bli en global militär aktör. Snarare kommer man skapa en militär förmåga främst avsedd att kunna utnyttjas i Kinas närområde. Dock kommer man sannolikt att skaffa sig kapaciteter som möjliggör begränsad "power projection" i områden där Kina har stora ekonomiska intressen. Därutöver kommer man sannolikt utveckla vissa, begränsade, förmågor avsedda att balansera USA. Den övergripande inriktningen för säkerhetspolitiken kommer sannolikt även i framtiden präglas av försiktighet, och en strävan att skapa bästa tänkbara förutsättningar för en fortsatt snabb ekonomisk utveckling i Kina.

En koppling mellan å ena sidan kinesiskt, konfucianskt baserat inrikespolitiskt tänkande och å andra sidan landets utrikespolitiska ambitioner kan möjligen också avslutningsvis göras. Den "harmoni", som är ett centralt begrepp i den konfucianska samhällssynen, handlar ytterst om stabilitet i samhället. Upprätthållandet av denna stabilitet kan ske med hårda medel. I den mån som Kina i framtiden har ambitionen att förändra det internationella systemet, genom att själv bli en världsmakt i paritet med USA, kan det hävdas att den kinesiska utrikespolitiken avlägsnar sig tydligt från det konfucianska harmonibegreppet. Detta skulle också kunna vara en hämmande faktor för en mer expansiv kinesisk utrikes- och säkerhetspolitik.

Program

Folk och Försvars studieresa till Kina, 19-28 mars 2010

Fredag 19 mars		
Kl 11.30	Samling på Arlanda , terminal 5 vid incheckningsdiskarna för Finnair	
	Tid för lunch på egen hand och på egen bekostnad	
Kl 14.10	Avresa från Arlanda , terminal 5, flight AY642	
Kl 16.10	Ankomst Helsingfors , terminal 2	
Kl 18.00	Avresa från Helsingfors , terminal 2, flight AY051	
Lördag 20 mars		
Kl 07.55	Ankomst till Beijing Capital International Airport , terminal 3 Buss till Sveriges ambassad: <i>Sveriges ambassad</i> 3, Dongzhimenwai Dajie Sanlitun Chaoyang District, Beijing 100600 Tel: +86 (0)10 6532 9790	
Kl 10.00	Ankomst till Sveriges ambassad	
Kl 10.15	Introduktionsmöte på ambassaden (information om studieresan samt självpresentation)	
Kl 10.45	Briefing: <i>- Att studera i Kina - reflektioner</i>	Sophie Lindblad, utbytesstudent vid Tsinghua University, Peking

Kl 11.15	Lunchsmörgås på ambassaden	
Kl 12.00	Briefing: - <i>Kinas historia och samhälle</i>	Mattias Lentz, minister, Sveriges ambassad Peking
Kl 12.45	Avresa med buss från Sveriges ambassad till hotellet: <i>The Great Wall Sheraton Hotel Beijing</i> 10 North Dong San Huan Road, Chaoyang District Beijing, Beijing 100125, China Phone: (86)(10) 6590 5566 Tid för incheckning på hotellet	
Kl 13.35	Samling i hotellreceptionen för busstransport till Houhai area	
Kl 13.45	Bussen avgår från hotellet: -Sightseeing i Peking: besök/promenad i hutongerna i Houhai area	
Kl 16.30	Busstransport tillbaka till hotellet (möjlighet finns att hoppas av vid shoppingområdet Sanlitun och därefter ta sig tillbaka till hotellet på egen hand)	
Kväll	Egen tid Middag på egen hand och på egen bekostnad	
Söndag 21 mars		
Kl 07.55	Samling i hotellreceptionen för avresa till Sveriges ambassad	
Kl 08.00	Avresa med buss från hotellet till Sveriges ambassad	
Kl 08.15	Briefing: - <i>Kinas försvars- och säkerhetspolitik</i>	Claes Naréus, försvarsattaché, Sveriges ambassad Peking

Kl 09.15	Kultur och sightseeing, avresa med buss från Sveriges ambassad till: -Himmelska fridens torg	
Kl 10.00	Sightseeing: -Himmelska fridens torg -Förbjudna staden	
Kl 12.00	Busstransport till lunchrestaurang	
Kl 12.30	Lunch på restaurang nära hotellet	
Kl 14.25	Samling i hotellreceptionen för sightseeing	
Kl 14.30	Kultur och sightseeing, avresa med buss från hotellet till: - Antikmarknaden i Panjiayuan	
Kl 17.00	Busstransport till hotellet	
Kväll	Egen tid Middag på egen hand och på egen bekostnad	
Måndag 22 mars		
Kl 08.25	Samling i hotellreceptionen för avresa till AMS (Academy of Military Science)	
Kl 08.30	Avresa med buss från hotellet	
Kl 09.30	Besök vid AMS	
Kl 11.00	Lunch vid AMS	
Kl 12.00	Avresa med buss till Sveriges ambassad	

Kl 13.00	Ambassadör Mikael Lindström hälsar välkommen	
kl 13.20	Briefing: <i>-Kina ur ett politiskt och ekonomiskt perspektiv</i>	Mattias Lentz, minister, Sveriges ambassad Peking Per-Arne Hjelmborn, minister, Sveriges ambassad Peking
Kl 14.00	Kaffepaus	
Kl 14.20	Briefing och diskussion: <i>-Energy and Raw Materials – a Security Policy Perspective</i>	Prof. Zha, Beijing University
Kl 15.30	Paus	
Kl 15.40	Briefing: <i>-The Political System – a Chinese Perspective</i>	Representant från Partiskolan (the Party School)
Kl 16.45	Avresa med buss från Sveriges ambassad till hotellet	
Kl 18.45	Samling i hotellreceptionen för busstransport till Sveriges ambassad	
Kl 18.50	Avresa med buss från hotellet till Sveriges ambassad	
Kl 19.00	Mottagning på Sveriges ambassad	
Kl 21.30	Busstransport tillbaka till hotellet	
Tisdag 23 mars		
<u>FÖRE</u> kl 07.30	Utcheckning från hotellet	

Kl 07.30	Bussen anländer till hotellet <i>OBS: bagaget måste vara inlastat i bussen före kl 07.45</i>	
Kl 07.45	Avresa med buss från hotellet till Sveriges ambassad	
Kl 08.00	Lecture and meeting with students: <i>-Human Rights in China and Related Issues</i>	Prof. Per Sevastik, Beijing University
Kl 09.15	Avresa med buss till tankesmedjan CICIR (China Institutes of Contemporary International Relations)	
Kl 10.15	Besök vid CICIR	
Kl 11.45	Avresa med buss till flygplatsen (Beijing Capital International Airport)	
Kl 12.45	Lunch på flygplatsen	
<u>FÖRE</u> kl 14.30	Incheckning	
Kl 15.30	Avresa från Peking till Shenzhen , terminal T3, flight CA1357	
Kl 18.30	Ankomst Shenzhen	
Kl 19.00	Busstransport till hotellet: <i>The Crown Prince Hotel</i> Jiangbei Road, Huangjiang, Dongguan, Guangdong 523749 China Tel : (86-769) 8336 3333	
Kl 20.00	Incheckning på hotellet	
Kl 20.30	Middag på the Crown Prince Hotel	

Onsdag 24 mars		
Kl 07.55	Samling i hotellreceptionen för avresa med buss	
Kl 08.00	Avresa med buss från Crown Prince Hotel till Sanhewlett factory	
Kl 08.30	Industribesök vid Sanhewlett factory Briefing: - Att starta och driva företag i Kina – utmaningar och möjligheter - Living in China – personal experiences	Anders Ekeman, och John Nyman, ESMA AB Lisa Shi, Manager Purchase/Sales, E&K Trading
Kl 11.00	Avresa med buss till E&K Trading Ltd.	
Kl 12.00	Besök vid E&K Trading Ltd. (ESMA AB:s kontor)	
Kl 12.30	Lunch på restaurang Maojia	
Kl 13.30	Avresa med buss till Chain Lane Industry	
Kl 14.30	Besök vid Chain Lane Industry	
Kl 16.00	Besök vid Huangjiang Town	
Kl 17.30	Ankomst till hotellet	
Kl 19.00	Middag på the Crown Prince Hotel	
Kl 21.00	Kinesisk opera	
Torsdag 25 mars		
FÖRE kl 08.50	Utcheckning från hotellet	

Kl 08.50	Samling i hotellreceptionen för lastning av buss	
Kl 09.00	Avresa från hotellet med buss till fabriken Reliance	
Kl 10.00	Industribesök vid Reliance	
Kl 12.00	Lunch	
Kl 13.00	Avfärd med buss till Hongkong	
Kl 15.00	Ankomst till hotellet: <i>The Harbourview</i> 4 Harbour Road, Wanchai, Hong Kong Tel: (852) 28020111	
Eftermiddag/ Kväll	Egen tid Middag på egen hand och på egen bekostnad	
Fredag 26 mars		
Kl 08.40	Samling i hotellreceptionen för avresa med buss till the China Club för briefing	
Kl 08.45	Avresa från hotellet med buss till the China Club: 13/F., The Old Bank of China Building, Bank Street, Central, Hong Kong	

KI 09.00	Briefing: -Views on Public Affairs, Hong Kong vis-à-vis China -The Chinese Society and Hong Kong - the Security Situation -The Civil Society in Hong Kong -Participatory Governance -The Chinese Modernization and its Influence on Hong Kong - "One Country – Two Systems" in Practice	Lars Danielsson, generalkonsul, Sveriges generalkonsulat, Hongkong
KI 09.50	Kaffepaus	
KI 10.10	Briefing: -Business and Banking - Differences Between China and Sweden -Chinese Law and the Legal Systems -Economic Development – Swedish Presence in Southern China	Michael Zell, General Manager, Svenska Handelsbanken, Hongkong
KI 11.00	Briefing: - Hong Kong, China and Taiwan - the Security Situation	Frank Ching, South China Morning Post
KI 12.30	Lunch serveras i konferensrummet på the China Club	
KI 13.30	Briefing: -Views on the Political Situation in Hong Kong	CY Leung, Convenor of the Non-Official Members of the Executive Council of the Hong Kong SAR Government
KI 14.30	Besök vid parlamentet (LegCo) (Briefing och möte med medlemmar av parlamentet)	
KI 15.30	Avresa med buss från parlamentet (Charter Rd) till hotellet	
KI 17.45	Samling i hotellreceptionen för gemensam promenad till Dynasty Club	

Kl 18.00	Buffémottagning på the Dynasty Club: South West Tower, Convention Plaza, 1 Harbour Road, Wanchai, Hong Kong Tel: (852) 2824 1122	
Lördag 27 mars		
Kl 09.00	Utvärdering av studieresan på hotellet	Konferensrum: "1/F Function Room B", i the Harbour Restaurant
Från kl 11.00	Egen tid	
Kl 18.35	Samling i hotellreceptionen för transport till avslutningsmiddagen	
Kl 18.40	Avresa med buss från hotellet till: <i>The Royal Hong Kong Yacht Club</i> Kellett Island, Causeway Bay Hong Kong Tel: (852) 2832 2817	
Kl 19.00	Aperitif serveras	
Kl 19.30	Avslutningsmiddag i Folk och Försvars regi	
Kl 21.30	Samling i foajén vid the Royal Hong Kong Yacht Club för avresa med buss till hotellet	
Söndag 28 mars		
<u>FÖRE</u> kl 06.05	Utcheckning från hotellet	
Kl 06.05	Samling i hotellreceptionen för lastning av buss	
Kl 06.15	Avresa med buss till flygplatsen	
Kl 07.00	Ankomst till flygplatsen Tid för incheckning samt frukost på egen hand och på egen bekostnad	

KI 09.20	Avresa med flyg från Hong Kong Chek Lap Kok International Airport, terminal 1, flight AY068	
KI 15.00	Ankomst Helsingfors, terminal 2	
KI 16.50	Avresa Helsingfors, terminal 2, flight AY645	
KI 16.50	Ankomst Arlanda, terminal 5	

Deltagarförteckning

Folk och Försvars studieresa till Kina, 19-28 mars 2010

Nr	Efternamn	Förnamn	Befattning/Titel	Organisation
1	Boucheloukh	Nedjma	Journalist	Sveriges Radio
2	Edward	Anders	Kanslichef	Saco
3	Ekeman	Anders	Vice vd	ESMA Försäljnings AB
4	Ekeman	Lars	Generalsekreterare	Folk och Försvar
5	Elinderson	Lars	Riksdagsledamot	Sveriges riksdag
6	Engman	Mats	Brigadgeneral	Högkvarteret, Försvarsmakten
7	Erfors	Eric	Ledarskribent	Expressen
8	Erixon	Olof	Ansvarig internationell handelspolitik	Svenskt Näringsliv
9	Gillström	Lisa	Programansvarig	Folk och Försvar
10	Gustafsson	Marie	Departementssekreterare	Försvarsdepartementet
11	Gyllensporre	Dennis	Överste	Högkvarteret, Försvarsmakten
12	Isacsson	Joachim	Överstelöjtnant	Högkvarteret, Försvarsmakten
13	Liu	Kenneth	Direktör	Kuntech International Corp.
14	Neretnieks	Karlis	Genalmajor	ISDP
15	Nyman	John	Försäljare, ansvarig för ESMA:s verksamhet i Kina	ESMA Försäljnings AB
16	Ring	Stefan	Generalsekreterare	Allmänna försvarsföreningen
17	Rådberg	Peter	Riksdagsledamot	Sveriges riksdag
18	Sachet	Ameer	Riksdagsledamot	Sveriges riksdag
19	Sonidsson	Eva	Riksdagsledamot	Sveriges riksdag
20	Stenberg	Ewa	Reporter	Dagens Nyheter
21	Wickbom	Ulf	Journalist	Ulf Wickbom Media AB
22	Winnerstig	Mike	Fil. dr./forskningsledare	Försvarsanalys, FOI